

ÖZEL EĞİTİM

Editörler

Prof. Dr. Banu ALTUNAY

Doç. Dr. Gülistan YALÇIN

Dr. Demet TİRYAKİ

© Copyright 2025

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Yayınevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-375-626-0

Kitap Adı

Özel Eğitim

Editörler

Banu ALTUNAY

ORCID iD: 0000-0002-1202-1031

Gülistan YALÇIN

ORCID iD: 0000-0002-9668-0359

Demet TIRYAKI

ORCID iD: 0000-0003-0856-7557

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

EDU026000

DOI

10.37609/akya.3800

Kütüphane Kimlik Kartı

Özel Eğitim / ed. Banu Altunay, Gülistan Yalçın, Demet Tiryaki.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2025.

406 s. : tablo, şekil, resim. ; 160x235 mm.

Kaynakça, Ekler ve Dizin var.

ISBN 9786253756260

GENEL DAĞITIM

Akademisyen YAYINEVİ A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Özel eğitim alanının bütününi anlatmayı ve öğrencileri bilgilendirmeyi hedefleyen giriş kitaplarının ilki, alan kurucusu Doç. Dr. Mitat Enç, Prof. Dr. Doğan Çağlar ve Prof. Dr. Yahya Özsoy'un birlikte hazırlamış oldukları "Özel Eğitime Giriş" kitabının 1967 yılında yayımlanmasıdır. Ankara Üniversitesi yayınları arasında çıkmıştır.

Bu ilk kaynaktan sonra genellikle alan uzmanlarının ortaklaşa yazdığı kitaplar hep Tıbbi değerlendirme ağırlıklı bir yaklaşımla kaleme alınmıştır. Önce engelli terminolojisi kullanılmış, ağırlıklı olarak bireyin yetersizliğini esas alan kaynaklar oluşturulmuştur.

Özellikle 573 sayılı KHK ile alana kaynaştırmanın girmesi ile kitaplarda öncelik eğitsel değerlendirmeyi esas alan yaklaşımlara dayalı eserler yazılmaya başlanmıştır.

21.yy da artık özel eğitimde bütünleştirmeyi esas alan uluslararası sözleşmeler ve alandaki yeni yaklaşımlar, tıbbi yaklaşım yerine eğitsel değerlendirmeye kaymış ve kavram "özel gereksinimi olan" çocuk kavramına dönüşmüş ve daha çok eğitim, aile katılımı, eğitsel değerlendirmeyi öne çıkaran yayınlar alana kazandırılmaya başlanmıştır.

Bana genç arkadaşlarımın hazırladığı özel eğitim kitabına önsöz yazmam istendiğinde öğrencilerimin büyük çaba ile oluşturdukları bu kaynağı, alandaki son gelişmeleri dikkate alarak planladıklarını gördüm. Alanda çalışan genç arkadaşlarımın bu konuda gösterdiği titizliği kutluyorum. Önceliği Özel Eğitimde Değerlendirme, Özel Gereksinimli Öğrencilerin Eğitim Ortamları, Bireyselleştirilmiş Eğitim Programına yer vererek kaynağı oluşturmuşlardır. Daha sonra özel gereksinimi olan tüm çocuklara ilişkin bilgiler verilmiş ve Aile Eğitimi kapsama alınmıştır.

Yazarların dilleri, kaynağı okunabilir kılmaktadır. Toplam 17 bölümden oluşan kaynağın alana katkıları olacağını biliyor, editörleri ve yazarları kutluyorum.

Prof. Dr. Ayşegül ATAMAN

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1	Özel Eğitim1 <i>Banu ALTUNAY</i> <i>Gülistan YALÇIN</i> <i>Demet TİRYAKİ</i>
BÖLÜM 2	Özel Eğitimde Değerlendirme25 <i>Önder İŞLEK</i> <i>Demet TİRYAKİ</i>
BÖLÜM 3	Özel Gereksinimli Öğrencilerin Eğitim Ortamları49 <i>Onur Emre KOCAÖZ</i>
BÖLÜM 4	Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı.....63 <i>Ömür GÜREL</i>
BÖLÜM 5	Görme Yetersizliği Olan Öğrenciler ve Eğitimleri95 <i>Pınar DEMİRYÜREK</i>
BÖLÜM 6	İşitme Yetersizliği Olan Öğrenciler ve Eğitimleri.....121 <i>Pelin PİŞTAV AKMEŞE</i>
BÖLÜM 7	Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrenciler ve Eğitimleri143 <i>Nilüfer ALTUN</i>
BÖLÜM 8	Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrenciler ve Eğitimleri165 <i>Yasin GÜNLÜ</i>
BÖLÜM 9	Dil ve Konuşma Bozukluğu Olan Öğrenciler ve Eğitimleri.....179 <i>Şaziye SEÇKİN YILMAZ</i> <i>Duygu BÜYÜKKÖSE</i>
BÖLÜM 10	Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler ve Eğitimleri.....213 <i>Çağla ÖZGÜR YILMAZ</i>

BÖLÜM 11	Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu Olan Öğrenciler ve Eğitimleri231 <i>Tuğçe YILDIZ ZEYREK</i> <i>Avşar ARDIÇ</i>
BÖLÜM 12	Duygu Davranış Bozukluğu Olan Öğrenciler251 <i>Mehtap COŞGUN BAŞAR</i>
BÖLÜM 13	Üstün Yetenekli Öğrenciler ve Eğitimleri271 <i>Mahmut ÇİTİL</i> <i>İrem AKÇAYIR</i>
BÖLÜM 14	Fiziksel Yetersizliği Olan Öğrenciler ve Eğitimleri.....289 <i>Sefa ÜNEŞ</i> <i>Merve TUNÇDEMİR</i> <i>Mintaze KEREM GÜNEL</i>
BÖLÜM 15	Çoklu Yetersizliği Olan Öğrenciler ve Eğitimleri315 <i>Pınar ŞAFAK</i> <i>Mehmet Emin KALAYLI</i>
BÖLÜM 16	Özel Gereksinimli Olan Öğrencilerin Eğitiminde Yardımcı Teknolojiler.....349 <i>Mustafa DOĞUŞ</i> <i>Cahit ŞAHİN</i>
BÖLÜM 17	Aile Eğitimi379 <i>Emel SARDOHAN YILDIRIM</i> <i>Sultan AKKAYA</i>

YAZARLAR

Prof. Dr. Pelin PİŞTAV AKMEŞE
Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Odyoloji AD.

Prof. Dr. Banu ALTUNAY
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi,
Görme Engelliler Eğitimi AD.

Prof. Dr. Mintaze KEREM GÜNEL
Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi
ve Rehabilitasyon Fakültesi, Temel
Fizyoterapi Rehabilitasyon AD.

Prof. Dr. Pınar ŞAFAK
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi,
Çok Engelliler Eğitimi AD.

Doç. Dr. Avşar ARDIÇ
Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Zihin Engelliler Eğitimi AD.

Doç. Dr. Mahmut ÇİTİL
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi,
Üstün Zekalılar Eğitimi AD.

Doç. Dr. Gülistan YALÇIN
Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Görme Engelliler Eğitimi AD.

Doç. Dr. Emel SARDOHAN YILDIRIM
Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Zihin Engelliler Eğitimi AD.

Doç. Dr. Şaziye SEÇKİN YILMAZ
Fenerbahçe Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma
Terapisi Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer ALTUN
Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Zihin Engelliler Eğitimi AD.

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap COŞGUN BAŞAR
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi, Zihin Engelliler Eğitimi
AD.

Dr. Öğr. Üyesi Duygu BÜYÜKKÖSE
Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
İşitme Engelliler Eğitimi AD.

Dr. Öğr. Üyesi Pınar DEMİRYÜREK
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi, Görme Engelliler
Eğitimi AD.

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa DOĞUŞ
Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Görme Engelliler Eğitimi AD.

Dr. Öğr. Üyesi Yasin GÜNLÜ
Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Zihin Engelliler Eğitimi AD.

Dr. Öğr. Üyesi Ömür GÜREL
Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Zihin Engelliler Eğitimi AD.

Dr. Öğr. Üyesi Önder İŞLEK
Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Görme Engelliler Eğitimi AD.

Dr. Öğr. Üyesi Onur Emre KOCAÖZ
Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Zihin Engelliler Eğitimi AD.

Dr. Öğr. Üyesi Sefa ÜNEŞ

Bingöl Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Nörolojik Fizyoterapi-Rehabilitasyon AD.

Dr. Öğr. Üyesi Çağla ÖZGÜR YILMAZ

Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İşitme Engelliler Eğitimi AD.

Arş. Gör. Dr. İrem AKÇAYIR

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Zihin Engelliler Eğitimi AD.

Arş. Gör. Mehmet Emin KALAYLI

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Çok Engelliler Eğitimi AD.

Arş. Gör. Cahit ŞAHİN

Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Görme Engelliler Eğitimi AD.

Arş. Gör. Dr. Demet TIRYAKI

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Görme Engelliler Eğitimi AD.

Arş. Gör. Merve TUNÇDEMİR

Bitlis Eren Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon AD.

Arş. Gör. Tuğçe YILDIZ ZEYREK

Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Zihin Engelliler Eğitimi AD.

Sultan AKKAYA

Öğretmen, MEB.